

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2015
Α΄ ΦΑΣΗ

E_3.ΑΙΛ3Κ(ε)

ΤΑΞΗ: Γ΄ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ
ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ

Ημερομηνία: Τετάρτη 7 Ιανουαρίου 2015
Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ Α

ΘΕΜΑ Α1

Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων:

- α) Διχοτόμηση του χαρτονομίσματος.
- β) Λαϊκό κόμμα.
- γ) Σ.Ε.Κ.Ε.

(Μονάδες 15)

ΘΕΜΑ Α2

Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν γράφοντας στο τετράδιό σας τη λέξη **Σωστό** ή **Λάθος** δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

- α) Η μετανάστευση στις Η.Π.Α. όξυνε τις κοινωνικές εντάσεις που δημιούργησε η σταφιδική κρίση και ενίσχυσε την οικονομία της υπαίθρου.
- β) Ο Επαμεινώνδας Δεληγιώργης ήταν ηγέτης των Εκλεκτικών.
- γ) Η τακτική του βασιλιά Όθωνα κατά την περίοδο της συνταγματικής μοναρχίας στην Ελλάδα οδήγησε τα κόμματα της αντιπολίτευσης σε συνεργασία με το παλάτι.
- δ) Το ραλλικό κόμμα απευθυνόταν κατά κύριο λόγο στα μεσαία και ανώτερα κοινωνικά στρώματα των πόλεων καθώς και στους μικροκαλλιεργητές.
- ε) Ο Γεώργιος Θεοτόκης διαδέχθηκε τον Χαρίλαο Τρικούπη στην ηγεσία του τρικουπικού κόμματος.

(Μονάδες 10)

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2015
Α΄ ΦΑΣΗ

E_3.ΑΙΛ3Κ(ε)

ΘΕΜΑ Β1

Ποιοι οι λόγοι ίδρυσης και ποια τα αποτελέσματα από τη δραστηριότητα της Τράπεζας της Ελλάδος;

(Μονάδες 12)

ΘΕΜΑ Β2

α) Σε τι διαφοροποιείται η «νέα γενιά πολιτικών» έναντι της παλαιάς και ποιοι λόγοι εξέθρεψαν τη διαφοροποίηση αυτή; (Μονάδες 7)

β) Με ποιους τρόπους εξέφρασε η «νέα γενιά» τη δυσαρέσκειά της σε πολιτικό επίπεδο; (Μονάδες 6)

(Μονάδες 13)

ΟΜΑΔΑ Β

ΘΕΜΑ Γ1

Αφού λάβετε υπόψη τα παρατιθέμενα άρθρα των Συνταγμάτων του 1844 και του 1864 και αξιοποιήσετε τις ιστορικές σας γνώσεις, να εντοπίσετε και να αναλύσετε τις διαφορές μεταξύ των δύο Συνταγμάτων.

(Μονάδες 25)

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

Από το Σύνταγμα του 1844

Άρθρον 10

Πας τις δύναται να δημοσιεύη προφορικώς τε, εγγράφως και δια του τύπου τους στοχασμούς του, τηρών τους νόμους του Κράτους. Ο τύπος είναι ελεύθερος και λογοκρισία δεν επιτρέπεται. Οι υπεύθυνοι συντάκται, εκδότης και τυπογράφοι εφημερίδων δεν υποχρεούνται εις ουδεμίαν χρηματικήν προκαταβολήν λόγω εγγυήσεως. Οι εκδότης εφημερίδων θέλουν είσθαι πολίται Έλληνες.

Άρθρον 15

Η νομοθετική εξουσία ενεργείται συνάμα υπό του Βασιλέως, της Βουλής και της Γερουσίας.

Άρθρον 20

Η εκτελεστική εξουσία ανήκει εις τον Βασιλέα, ενεργείται δε δια των παρ' αυτού διοριζομένων υπευθύνων Υπουργών.

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2015
Α΄ ΦΑΣΗ

E_3.ΑΙ.3Κ(ε)

Άρθρον 21

Η δικαστική εξουσία διενεργείται δια των δικαστηρίων, αι δε δικαστικά αποφάσεις εκτελούνται εν ονόματι του Βασιλέως.

Άρθρο 59

Η Βουλή σύγκεται εκ Βουλευτών, εκλεγομένων των έχοντων δικαίωμα προς τούτο πολιτών, κατά τον περι εκλογής Νόμον.

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

Από το Σύνταγμα του 1864

Άρθρον 10

Οι Έλληνες έχουσι το δικαίωμα του συνέρχεσθαι ησύχως και άόπλως· μόνον εις τας δημοσίας συναθροίσεις δύναται να παριστάται η Αστυνομία. Αι εν υπαίθρω συναθροίσεις δύνανται να απαγορευθώσιν, αν ως εκ τούτων επίκηται κίνδυνος εις την δημοσίαν ασφάλειαν.

Άρθρον 11

Οι Έλληνες έχουσι το δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι, τηρούντες τους Νόμους του Κράτους, οίτινες όμως ουδέποτε δύνανται να υπαγάωσι το δικαίωμα τούτο εις προηγουμένην της Κυβερνήσεως άδειαν.

Άρθρον 14

Έκαστος δύναται να δημοσιεύη προφορικώς, εγγράφως και δια του τύπου τους στοχασμούς του, τηρών τους νόμους του Κράτους. Ο τύπος είναι ελεύθερος. Η λογοκρισία ως και παν άλλο προληπτικόν μέτρον απαγορεύονται...

Άρθρον 21

Άπασαι αι εξουσίαι πηγάζουσιν εκ του Έθνους, ενεργούνται δε καθ' ον τρόπον ορίζει το Σύνταγμα.

Άρθρον 22

Η νομοθετική εξουσία ενεργείται υπό του Βασιλέως και της Βουλής.

Άρθρον 23

Το δικαίωμα της προτάσεως των νόμων ανήκει εις την Βουλήν και τον Βασιλέα, όστις ενασκεί τούτο δια των υπουργών.

Άρθρον 27

Η εκτελεστική εξουσία ανήκει εις τον Βασιλέα, ενεργείται δε δια των παρ' αυτού διοριζομένων υπευθύνων υπουργών.

Άρθρον 44

Ο Βασιλεύς δεν έχει άλλας εξουσίας, ει μή όσας τω απονέμουσι ρητώς το Σύνταγμα και οι συνάδοντες προς αυτό ιδιαίτεροι νόμοι.

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2015
Α΄ ΦΑΣΗ

E_3.ΑΙ3Κ(ε)

Άρθρον 66

Η Βουλή σύγκεται εκ Βουλευτών εκλεγομένων υπό των εχόντων δικαίωμα προς τούτο πολιτών, δι' αμέσου, καθολικής και μυστικής δια σφαιριδίων ψηφοφορίας, κατά τον υπό της Συνελεύσεως ταύτης ψηφισθησόμενον περί εκλογής Νόμον, μεταβλητόν όντα κατά τας λοιπάς διατάξεις αυτού. Αι βουλευτικά εκλογαί διατάσσονται και ενεργούνται ταυτοχρόνως καθ' όλην την επικράτειαν.

Άρθρον 87

Η δικαιοσύνη απονέμεται υπό δικαστών διοριζομένων υπό του Βασιλέως κατά τον νόμον.

Αλέξ. Σβάλος, *Τα ελληνικά Συντάγματα 1822 – 1952*,
Αθήνα 1972, σελ. 129, 130, 131, 133, 140, 153, 155, 161

ΘΕΜΑ Δ1

Αξιοποιώντας τα παραθέματα αλλά και τις ιστορικές σας γνώσεις να αναφέρετε α) τις πολιτικές συνθήκες που διαμορφώθηκαν στην Ελλάδα με αφορμή τον Α΄ Παγκόσμιο πόλεμο (μονάδες 12) και β) τις πολιτικές συνέπειες για τη χώρα έως και τη στιγμή που οι Φιλελεύθεροι ανέλαβαν στην Αθήνα τη διακυβέρνηση και κήρυξαν την Ελλάδα σε κατάσταση πόλεμικής (μονάδες 13).

(Μονάδες 25)

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

Το κίνημα ενέτεινε τα πάθη

Η έκρηξις του κινήματος και η θυσιαστική εγκατάστασις του κόμματος των Φιλελευθέρων εν Θεσσαλονίκη εδημιούργησαν την ελπίδα εις πολλούς και καλούς Έλληνες ότι η οξύτης των παθών τουλάχιστον θα εμμετριάζετο.(...)

Δυστυχώς δεν είχε ούτως το πράγμα. Τα πάθη διαρκώς ηύξανον και το χάσμα μεταξύ αυτών εγένετο πάντοτε βαθύτερον.

Η μία παράταξις, η βασιλική, τόσο δια του φιλικού της τύπου, όσον και δια των εκπροσώπων της επετίθετο βανάσως, όχι μόνο κατά του κινήματος, το οποίον απεκάλει άθλιον και προδοτικόν, αλλά και κατά των συμμετασχόντων ή και προσχωρούντων εις αυτό. Όλοι αυτοί οι Κουντουριώτηδες, οι Δαγκλήδες, οι Βενιζέλοι ήσαν πουλημένοι στους Γάλλους και στους Άγγλους. (...)

Αλλά όλοι αυτοί δεν ήσαν μόνο πουλημένοι, ήσαν και λωποδύται, και καταχρασταί και κλέπται. Όποιος έφευγε για τη Θεσσαλονίκη έπαιρνε μαζί του και τα χρήματα του δημοσίου. Δεν υπήρχε ύβρις, δεν υπήρχε συκοφαντία που να μην εκσφενδονίζεται καθ' όλων αυτών των Ελλήνων...

Αλλά και η άλλη παράταξις, η βενιζελική, δεν εσταύρωσε τα χέρια της. Ούτε ήκουεν αγογγύστως τας ύβρεις και τας συκοφαντίας. Εγνώριζε να τας ανταποδίδη. Είχε και αυτή οπαδούς πολλούς, είχε τύπον ιδικόν της. Αλλ' η παράταξις αυτή, και

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2015
Α΄ ΦΑΣΗ

E_3.ΑΙ.3Κ(ε)

μόνη αυτή, είχεν επί πλέον και την προστασίαν των ξένων, της οποίας μάλιστα έκανε μεγαλύτεραν χρήσιν της πρεπούσης, με ζημίαν σοβαράν της δημοτικότητός της.

Κ. Ζαβιτσιάνος, *Αι αναμνήσεις του εκ της ιστορικής διαφωνίας βασιλέως Κωνσταντίνου και Ελευθερίου Βενιζέλου όπως την έζησε (1914-1922)*, Αθήναι 1946, τόμος Α΄, σελ.201-202

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

Ως εκείνη τη στιγμή, (σημ. ως τη στιγμή της πρώτης παραίτησης του Ελ. Βενιζέλου) μολοντί είχαν αρκετές διαφορές στις απόψεις τους, ο Κωνσταντίνος και ο Βενιζέλος παρουσίαζαν πολλά κοινά σημεία: την εχθρική διάθεση απέναντι στη Τουρκία, το φόβο της Βουλγαρίας, την επιθυμία να συνάγουν συμφωνία με την Ρουμανία και τη σωστή εκτίμηση των κινδύνων που έκλεινε η εγκατάλειψη της ουδετερότητας. Εκεί που διαφωνούσαν ήταν στους υπολογισμούς, δηλαδή σε ποιο σημείο έπρεπε να ακολουθήσουν νέα πορεία και ποια κατεύθυνση έπρεπε να δοθεί στη νέα πολιτική. Ο Κωνσταντίνος, αυτοδίδακτος εμπειρογνώμονας σε στρατιωτικά θέματα, και χωρίς αμφιβολία μεροληπτικός εξαιτίας των διασυνδέσεών του με την Γερμανία και της αδυναμίας του να εκτιμήσει σωστά την αξία της ναυτικής δύναμης, έκλινε προς την άποψη ότι οι κεντρικές δυνάμεις θα κέρδιζαν τον πόλεμο. Ο Βενιζέλος ως πολιτικός που έβλεπε τα πράγματα ευρύτερα αλλά με λιγότερη ακρίβεια, και είχε την τάση να παραμελεί συχνά το στρατιωτικό σκέλος, πίστευε ότι νικήτριες θα αναδειχνονταν τελικά οι συμμαχες δυνάμεις της Αντάντ, και ότι η Ελλάδα που αποτελούσε δύναμη και στη στεριά και στη θάλασσα, έπρεπε να στηρίξει το μέλλον της στη θάλασσα, και να παραμείνει με κάθε θυσία στο πλευρό της Γαλλίας και της Βρετανίας.

Douglas Dakin, *Η εγοποίηση της Ελλάδας (1770-1923)*, ΜΙΕΤ, Αθήνα 1984, σ. 310-311

ΚΕΙΜΕΝΟ 3

«Λαμβάνω την τιμήν να ανακοινώσω εις την Βουλήν ότι μη εγκριθείσης υπό του Στέμματος της περαιτέρω εξωτερικής πολιτικής της κυβερνήσεως, έλαβον την τιμήν να υποβάλλω τω Βασιλεί την παραίτησιν της κυβερνήσεως. Παρακαλώ επομένως την Βουλήν να διακόψει τας εργασίας της μέχρι της συγκροτήσεως της νέας κυβερνήσεως».

Από την ομιλία του Ελ. Βενιζέλου στη Βουλή το Σάββατο 21 Φεβρουαρίου 1915, στο *Χρονικό του 20^{ου} αιώνα*, εκδόσεις Δομική, σελ. 227.

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2015

Α΄ ΦΑΣΗ

Ε_3.ΑΙ.3Κ(ε)

ΚΕΙΜΕΝΟ 4

«...Τα τραγικά γεγονότα των Αθηνών, όπου τόσοι εκ των συναγωνιστών μας εύρον μαρτυρικών θάνατον και εδιώχθησαν σκληρώς, εδημιούργησαν μεταξύ του αιμοσταγούς Βασιλέως και του Έθνους χάσμα του λοιπού αγεφύρωτον. Όπως επιβάλη ούτος την τυραννίδα του δεν εδίστασε να θυσιάσει τα υπέρτατα συμφέροντα του ελληνισμού εις τους εθνικούς ανταπαιτητάς μας, με την πρόθεσιν να βοηθήση την γερμανικήν νίκην, εφ' ης και μόνης ηδύνατο να εδραιώσει την ελέω Θεού βασιλείαν του. Και όπως εμποδίση τον ταχύτερον εξοπλισμόν εκείνων των πατριωτών, όσοι συνετάχθησαν μετά των πατροπαράδοτων φίλων και προστατίδων Δυνάμεων κατά των κοινών εχθρών, δεν εδίστασε να στρέψη τα ελληνικά όπλα κατά των στρατιωτών, των οποίων οι πατέρες έχυσαν το αίμα των υπέρ της ελληνικής ανεξαρτησίας. Επωφελούμενος δε της ευκαιρίας εξαπέλυσε τον βασιλικόν του στρατόν εις σφαγήν εκείνων, οίτινες ετήρησαν άκαμπτον μέχρι τέλους το εθνικόν φρόνημα.

Από της στιγμής ταύτης ο Βασιλεύς Κωνσταντίνος είναι έκπτωτος του θρόνου του. Δεν αμφιβάλλομεν, ότι ο λαός πανδήμως συνεργόμενος θα επιδοκιμάση την έκπτωσιν ταύτην, ήτις αφορά προσωπικώς τον τύραννον Βασιλέα και όχι την δυναστείαν. Η Προσωρινή Κυβέρνησις, Βενιζέλος, Κουντουριώτης, Δαγκλής».

Από το διάγγελμα του Ελ. Βενιζέλου, Θεσσαλονίκη, 24 Νοεμβρίου / 7 Δεκεμβρίου 1916, στο Κ. Ζαβιτσιάνος, *Αι αναμνήσεις του εκ της ιστορικής διαφωνίας βασιλέως Κωνσταντίνου και Ελευθέριου Βενιζέλου όπως την έζησε (1914-1922)*, Αθήναι 1946, τόμος Α΄, σελ.228